

Wspólne Oświadczenie Premierów państw Grupy Wyszehradzkiej “Silna Europa – Unia Działania i Zaufania” Wkład do deklaracji rzymskiej 2017

Sześćdziesiąta rocznica podpisania Traktatów Rzymskich daje nam sposobność do refleksji na temat dotychczasowych osiągnięć i przyszłego kierunku integracji europejskiej. Powinna nadal przyczyniać się utrzymaniu pokoju, bezpieczeństwa i dobrobytu. Symbolika marcowego jubileuszu daje nam nowy impuls do współpracy i powinna stanowić silny sygnał jedności i spójności UE27.

Globalne otoczenie geopolityczne szybko się zmienia. Niestabilność w Europejskim Sąsiedztwie, nowa dynamika w procesach globalnych oraz zmiany wewnętrzne w UE stanowią wyzwania, które Unia musi rozwiązać w duchu wspólnego interesu i odpowiedzialności. Stare paradygmaty, takie jak "więcej Europy" lub "mniej Europy" nie rozwiążą istniejących problemów. Potrzebujemy silnej Europy zdolnej do działania.

Nasze zaangażowanie w UE

UE pozostaje najlepszym narzędziem aby sprostać stojącym przed nami wyzwaniom. Wartości na jakich UE została oparta tj. - godność człowieka, wolność, demokracja, równość, państwo prawa czy poszanowanie praw człowieka - zachowują swoją ważność. UE powinna pozostać otwarta wobec tych krajów, które podzielają te wartości, w tym przede wszystkim wobec krajów Bałkanów Zachodnich i naszych wschodnich sąsiadów.

Dziesięć lat temu w Berlinie, zobowiązaliśmy się, aby stale odnawiać polityczny kształt Europy zgodnie z duchem czasu. Historia dowiodła, że UE jest żywym organizmem, który rozwija się i dostosowuje. Aby odzyskać zaufanie, musimy pozostać zdecydowani w zapewnianiu, że Unia Europejska jest w stanie odpowiedzieć na oczekiwania państw członkowskich i potrzeby obywateli. W Bratysławie, zaczęliśmy proces lepszego definiowania priorytetów, w odpowiedzi na aktualne wyzwania. Musimy kontynuować rozwój i realizację tego planu reform.

Jedność jako zasada naszej współpracy

Jedność UE ma zasadnicze znaczenie i powinna być zawsze naszym punktem wyjścia. Osiągnięcie konsensusu jest niezbędne, jeśli chcemy zwiększyć zaufanie dla naszych działań. Niezależnie od tempa procesu integracji, wszyscy musimy dążyć w jednym kierunku, mając wspólny cel, wizję i zaufanie w silną i dostatnią Unię. W celu zapewnienia niezbędnej elastyczności, możemy skorzystać ze wzmocnionej współpracy, zgodnie z postanowieniami Traktatów. Każda forma wzmocnionej współpracy powinna być jednak otwarta dla każdego państwa członkowskiego tak, aby bezwzględnie uniknąć wszelkiego rodzaju dezintegracji Jednolitego Rynku, strefy Schengen, jak i samej Unii Europejskiej. Musimy chronić największe jej osiągnięcia.

Jednolity Rynek

Jednolity rynek jest projektem o fundamentalnym znaczeniu dla wszystkich europejskich gospodarek, dobrobytu ich obywateli, jak również społecznej, terytorialnej i gospodarczej spójności UE. Synergia

między środkami podejmowanymi zarówno na poziomie europejskim, jak krajowym powinna wzmacniać konkurencyjność, spójność i konwergencję. Cztery swobody Jednolitego Rynku należy zachować i dalej rozwijać. Należy podjąć dalsze odważne kroki w celu usunięcia utrzymujących się przeszkód, zwalczać nowe przeszkody i przeciwstawiać się protekcjonizmowi, zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz UE. Działania na szczeblu krajowym, podejmowane w tym celu, powinny być komplementarne; nie powinny tworzyć dodatkowych barier lub zakłócać funkcjonowania jednolitego rynku. Dobrobyt socjalny obywateli europejskich pozostaje najważniejszym celem dla nas: standardy socjalne nie mogą być jednolite a postęp społeczny powinien podążać za wzrostem gospodarczym. Musimy wzmocnić reformy strukturalne, konkurencyjność, produktywność oraz Jednolity Rynek w celu przyspieszenia właściwej konwergencji gospodarek.

Powinniśmy skupić się na tych obszarach Jednolitego Rynku, które dostarczają najbardziej wymiernych efektów dla obywateli europejskich. Jest jeszcze duży potencjał do dalszego pogłębienia Jednolitego Rynku, w szczególności poprzez ukończenie budowy Jednolitego Rynku Cyfrowego i Unii Energetycznej, jak również w sektorze usług, gdzie powinniśmy realizować ambitną agendę. Jednocześnie powinniśmy wykorzystać synergię między różnymi politykami, mając na celu wspieranie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności UE w skali globalnej.

W celu zapewnienia spójności gospodarczej i bezpieczeństwa socjalnego powinniśmy jak najlepiej wykorzystać istniejące instrumenty i zasady. Budżet UE powinien nadal służyć przewidywalnym i stabilnym inwestycjom długoterminowym. Badania i rozwój, infrastruktura oraz edukacja pozostają również kluczowymi obszarami. Również rola polityki spójności jest w tym zakresie niezastąpiona.

Relacje państw strefy euro i tych poza nią

Stabilna i odporna strefa euro jest niezbędnym warunkiem dla zdrowego środowiska gospodarczego całej Unii. Wszelkie nowe inicjatywy powinny być zaprojektowane w sposób przejrzysty i być otwarte dla wszystkich państw członkowskich. Instytucje UE wraz z państwami członkowskimi będą ułatwiać współistnienie różnych perspektyw w ramach jednolitych ram instytucjonalnych, zapewniając spójność, skuteczną operatywność mechanizmów unijnych oraz równość Państw Członkowskich wobec Traktatów. Poszanowanie integralności i niepodzielności Jednolitego Rynku, inkluzywność i otwartość, równe traktowanie państw członkowskich, niedyskryminacja niezależnie od waluty oraz poszanowanie kompetencji Rady oraz szacunek dla autonomii finansowej wszystkich państw członkowskich stanowią nadrzędne zasady zarządzania gospodarczego UE, które wzmogą jedność projektu europejskiego.

Bezpieczeństwo

Obywatele czują się bezpiecznie tylko wtedy, gdy są przekonani, że żyją w miejscu, gdzie zapewniona jest pełna kontrola granic zewnętrznych, i których właściwe instytucje dysponują wystarczającymi instrumentami, by chronić ludzi przed niebezpieczeństwem. Na przestrzeni ostatnich kilku miesięcy dokonaliśmy znacznych postępów w zakresie ochrony granic zewnętrznych UE. Teraz nadszedł czas, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie strefie Schengen. Należy zapewnić, by swobodny przepływ osób w całej UE pozostał jednym z naszych największych osiągnięć, docenionych przez obywateli. Musimy zatem kontynuować działania w zakresie zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej, które zostały przyjęte na Malcie. Jednocześnie uważamy, że wciąż pozostaje do wykonania istotna praca w zakresie współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego, mająca zasadnicze znaczenie dla ochrony życia naszych obywateli, przede wszystkim przed zagrożeniem terrorystycznym.

Otoczenie globalne

Naszą ambicją jest zapewnienie, by Unia pozostała globalnym graczem. W świetle dynamicznych zmian w obszarze globalnego zarządzania, UE musi być gotowa do podjęcia aktywnego przywództwa w kwestiach globalnych o znaczeniu europejskim. Bezpieczeństwo i obrona, a także Europejska Polityka Sąsiedztwa, zgodnie z ustaleniami zawartymi w Europejskiej Strategii Globalnej pozostają obszarami najwyższej wagi. Jesteśmy zobowiązani do dalszego wspierania naszych sąsiadów, zapewniając zrównoważone zaangażowanie w obu wymiarów Europejskiej Polityki Sąsiedztwa.

Poprzez wzmacnianie bezpieczeństwa i odporności oraz wsparcie suwerenności i integralności terytorialnej naszych sąsiadów, inwestujemy również we własne bezpieczeństwo. Należy zapewnić komplementarność między UE a NATO, zgodnie z ustaleniami podjętymi podczas warszawskiego szczytu NATO. Powinniśmy dążyć do pogłębienia naszej współpracy w dziedzinie obrony i wypracowania strategicznej autonomii europejskiej. Europejskie zdolności obronne muszą być rozwijane przy jednoczesnym zachowaniu roli NATO w zapewnianiu kolektywnej obrony w Europie.

Równocześnie w celu sprostania problemom geopolitycznych i bezpieczeństwa, Unia powinna dążyć do wzmocnienia stosunków transatlantyckich i kontynuować ścisłą współpracę z Wielką Brytanią.

Należy potwierdzić pozycję UE jako głównego, globalnego partnera handlowego, opowiadając się za otwartym, opartym na zasadach systemem handlu i kontynuować tworzenie nowych partnerstw opartych na zasadzie wzajemności i wzajemnych korzyści.

Państwa członkowskie – instytucje UE – współdziałanie obywateli

Stosunki między państwami członkowskimi a instytucjami powinny zapewnić pełne poszanowanie zasad pomocniczości i proporcjonalności. Nadal istotne znaczenie odgrywa zobowiązanie państw członkowskich i instytucji europejskich do współdziałania w duchu lojalnej współpracy zawarte w Deklaracji Berlińskiej. Tożsamości państw członkowskich oraz ich różne tradycje stanowią kluczowy atut i integralną część wspólnego projektu europejskiego. Wzmacniają one naszą wspólną odpowiedzialność za przyszłość Europy.

Należy wzmocnić demokratyczną kontrolę nad procesami legislacyjnymi i politycznymi UE na szczeblu krajowym. Należy przyznać bardziej istotną i definitywną rolę parlamentom narodowym, które konsekwentnie wpływają na zwiększanie legitymacji procesu decyzyjnego UE. Rada Europejska musi odgrywać kluczową rolę, wyznaczając główne cele polityczne. W szczególności Rada Europejska powinna dogłębnie omawiać kwestie z agendy europejskiej o dużym narodowym znaczeniu dla państw członkowskich.

Aby odzyskać zaufanie Europejczyków, zarówno państwa członkowskie, jak i instytucje UE powinny zasadniczo zmienić swoje podejście do komunikacji – wobec obywateli, a także między sobą. Powinniśmy być szczerzy i bezpośredni w naszej komunikacji. Naszą wspólną odpowiedzialnością, instytucji i państw członkowskich, jest zapewnienie, że posługujemy się solidną i uczciwą narracją wobec połączonej Europy.

Kraje Grupy Wyszehradzkiej wierzą, że Deklaracja Rzymska powinna stać się drogowskazem do jeszcze większych sukcesów Unii. Unii opartej na zasadach wzajemnego szacunku i rzeczywistości, integracji, wspólnej odpowiedzialności za naszą wspólną przyszłość i jedności w różnorodności. Unii, która potrafi sprostać podstawowym, wspólnym wartościom określonym w Traktatach. Aby tak się stało, musimy podjąć odważne decyzje. Musimy opierać się na mapie drogowej z Bratysławy, a jej jasny harmonogram realizacji przełożyć na praktyczną wizję Unii Działania i Zaufania.